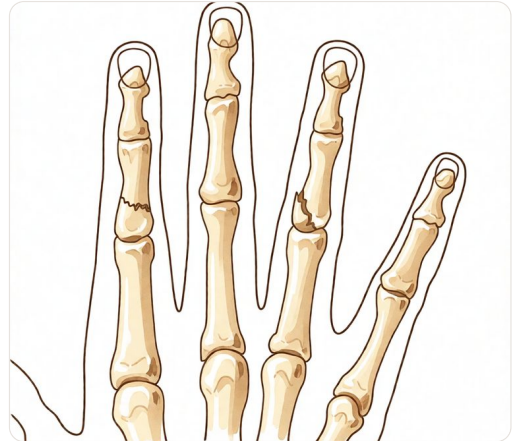

Mga Pagsira ng Daliri

X-ray na nagpapakita ng pattern ng fracture sa isang phalanx ng daliri.

Servier Medical Art / smart.servier.com, CC BY 4.0

Ang pahinang ito ay isinalin ng makina at hindi pa nasusuri ng isang doktor. Ang **bersyong Ingles** ang siyang opisyal.

Ano ang nararamdaman mo

Maaaring karanasan mo ang matulis na sakit at pamamaga sa iyong daliri o kamay. Karaniwang lumalala ang sakit kapag gumagalaw ang sugatang daliri o kapag naglalagay ng bigat sa iyong kamay. Maaaring makita mo ang pamumula o kitang-kita na depekto kung ang buto ay nalipat. Karaniwan at kadalasang matatag ang mga simpleng, saradong fracture, ibig sabihin ay nananatili sa lugar ang mga piraso ng buto. Gayunpaman, kung ang sugat ay may bukas na sugat o malubhang pinsala mula sa pagkapiga, maaaring mas matindi at kumplikado ang sakit.

Mahirap ang mga gawain sa araw-araw dahil hindi gumagana nang normal ang iyong kamay. Maaaring mahirapan ka sa mga simpleng kilos tulad ng pag-abot sa likod upang i-fasten ang bra o pagtupi ng damit. Mahina at masakit ang pagkapit sa mga bagay. Kung ang fracture ay nasa hinlalaki o hintuturo, mas malinaw ang mga hamong ito. Mahalaga ang mga daliring ito para sa pagpipitak at pagkapit, kaya ang mga sugat dito ay maaaring makaimpluwensya nang malaki sa iyong kakayahang gawin ang mga pang-araw-araw na gawain.

Maaaring maramdaman mong mapaitig ang iyong kamay, lalo na sa umaga o pagkatapos ng mga panahon ng pahinga. Maaaring gawin nitong mahirap ang ganap na pagwasto o pagliko ng daliri. Sa ilang kaso, lalo na sa mga fracture ng phalange, maaaring bumaba ang saklaw ng galaw sa paglipas ng panahon kung hindi ito maayos na pamahalaan. Maaaring mahirapan kang matulog sa iyong gilid dahil sa presyon sa sugatang kamay.

Kung ang iyong fracture ay bukas, mas mataas ang panganib ng mga komplikasyon. Humigit-kumulang isa sa apat na mga bukas na fracture ng daliri ang nangangailangan ng higit sa isang operasyon. Karaniwan ang pangangailangan para sa karagdagang operasyon lalo na kung malubha ang sugat, may mekanismo ng pagkapiga, o apektado ang daloy ng dugo sa daliri. Para sa karamihan sa ibang mga fracture ng metacarpal, minimal ang epekto nito sa iyong kabuuang kalusugan, at marami ang gumagaling nang maayos nang walang

operasyon. Gayunpaman, ang mga plano ng paggamot ay nakadepende sa tiyak na pattern ng iyong fracture at sa kondisyon ng iyong malambot na tisyu.

Ano ang nangyayari talaga

Kapag nabasag ang isang buto ng daliri, nababasag ang matigas na panlabas na balat nito. Maaaring ito mangyari sa mga mahahabang buto sa palad (metacarpals) o sa mga mas maliliit na buto sa mga daliri (phalanges). Karamihan sa mga basag na ito ay simpleng, sarado, at matatag. Ibig sabihin, buo ang balat at hindi lumayo ang mga piraso. Sa mga kaso na ito, karaniwang gumagaling nang maayos ang iyong kamay nang walang operasyon.

Gayunpaman, may ilang fracture na mas kumplikado. Kung ang basag ay pumapasok sa ibabaw ng kasu-kasuan o kung ang mga dulo ng buto ay nalipat, maaaring hindi wastong maayos ang mga piraso. Kailangang tingnan ng iyong surgeon ang tiyak na pattern ng basag, kung gaano karami ang nalipat na buto, at ang kalagayan ng iyong balat at malambot na tisyu. Tumutulong ito sa pagdesisyon kung kailangan mo ng operasyon upang hawakan ang mga buto sa tamang posisyon habang gumagaling.

Kung kailangan ng operasyon, ang layunin ay ibalik ang buto sa kanyang normal na hugis. Pinapayagan nito ang maagang paggalaw ng iyong kamay. Pinipigilan ng maagang paggalaw ang stiffness at tumutulong sa pagbawi ng function ng iyong kamay. Halimbawa, may ilang minimally invasive na teknika na maaaring gamitin sa ilang fracture ng hinlalaki upang makabawi ng buong galaw sa loob ng 3 linggo. Ang ibang mga paraan ay gumagamit ng mga plate at turnilyo upang panatilihin matatag ang buto. Pinapayagan ng matibay na suportang ito ang mas maagang paggamit ng iyong kamay, na nagpapabuti ng kasiyahan at itsura.

Mag-ingat dahil may ilang sugat na may mas mataas na panganib. Mas malaki ang pagkakataon na kailangan ng unplanned na reoperation ang mga basag sa hinlalaki o index finger. Lalo itong totoo kung nasira ang mga blood vessel. Bukod dito, humigit-kumulang isa sa apat na open finger fractures (kung saan nabasag ang balat) ay malamang na kailangan ng higit sa isang surgical procedure. Karaniwang mas malala ang mga sugat na ito na may kasamang pagpiga o mahinang daloy ng dugo.

Kahit sa matagumpay na pagkukumpuni, maaaring magkaroon ng stiffness. Sa mga kaso ng unstable na proximal phalangeal fractures na pinaggamot gamit ang mga titanium plate, ang postoperative na finger stiffness ay nangyari sa 43% ng mga pasyente. Nangyayari ito dahil maaaring mag-tighten ang joint capsule at mga tendon kapag hindi sapat ang paggalaw ng kamay habang gumagaling. Ibabalanse ng iyong surgeon ang pangangailangan para sa stable na fixation at ang pangangailangan para sa maagang galaw upang bawasan ang panganib na ito.

Mga maitutulong namin dito

Karamihan sa mga fracture ng daliri ay gumagaling nang maayos nang walang operasyon. Para sa mga bata, ang non-surgical na paggamot ang karaniwang ginagawa at nagdudulot ng magagandang resulta. Madalas ay kayang pamahalaan ito sa bahay. Maaaring irekomenda ng iyong surgeon ang buddy taping, ibig sabihin ang pagtaping ng sugatang daliri sa kalusugang daliri sa tabi nito. Naglilingkod ito bilang natural na splint. Kayang gamitin ang

paraang ito anuman ang antas ng displacement ng buto o kung kailangan ba ng realignment. Para sa mga metacarpal fractures, na mga basag sa mga buto ng palad, karamihan ay simpleng at stable. Karaniwang gumagaling ito nang mahusay nang walang operasyon at may minimong epekto sa iyong pang-araw-araw na buhay.

Kung mayroon kang proximal phalangeal fracture (basag sa unang buto ng daliri), susuriin ng iyong surgeon ang rotation o angulation. Kung hindi rotated ang buto at nasa loob ng ligtas na limitasyon ang angle, epektibo ang isang conservative na protocol. Maaaring gumamit ka ng thermoplastic traction platform, isang non-invasive na device na tumutulong na panatilihin nasa tamang posisyon ang buto. Ang hand therapy ay mahalagang bahagi ng iyong paggaling. Gabayin ka ng iyong therapist batay sa lokasyon at stability ng fracture. Ang layunin ay ibalik ang galaw at lakas. Para sa karamihan sa mga pasyente, ang landas na ito ay nagdudulot ng buong function sa loob ng 10 linggo nang walang komplikasyon.

Isinasaalang-alang ang operasyon kapag hindi sapat ang conservative na paggamot o kapag malala ang sugat. Maaaring kailanganin mo ang operasyon kung mayroon kang open fracture, kung saan basag ang balat. Humigit-kumulang isang kwatro ng mga kaso na ito ay nangangailangan ng higit sa isang surgical procedure, lalo na kung pinisil ang daliri o may mga isyu sa daloy ng dugo. Ginagamit din ang operasyon para sa mga unstable na fracture na hindi kayang panatilihin sa tamang posisyon gamit ang taping o splints. Maaaring gumamit ang iyong surgeon ng mga plate, turnilyo, o maliliit na pins upang ikabit ang mga fragment ng buto. Tumutulong ito upang matiyak na gumaling ang buto sa tamang posisyon. Sa ilang kaso, mas pinipili ang non-surgical na paraan kahit na isang opsyon ang operasyon, lalo na para sa mga closed spiral metacarpal fractures, kung saan kaunti lamang ang benepisyo ng operasyon. Tatalakayin ng iyong surgeon ang pinakamainam na landas para sa iyong partikular na sugat upang bawasan ang stiffness at ibalik ang normal na function ng kamay.

Ano ang inaasahan

Karamihan sa mga fracture ng daliri, lalo na sa mga bata, ay gumagaling nang maayos nang walang operasyon. Ang iyong surgeon ay malamang na gagamit ng splint o i-tape ang sugatang daliri sa kalusugang daliri sa tabi nito. Ang simpleng suportang ito ay tumutulong sa pagkakabit ng buto pabalik. Maaari kang mag-expect ng magandang resulta sa ganitong non-surgical na paraan. Kahit na medyo nalipat ang buto, madalas ay epektibo ang buddy taping para sa mga bata.

Para sa mga matatanda, maraming metacarpal fractures (mga buto sa palad) ay simple at matatag. Ang mga ito ay madalas ding gumagaling nang perpekto nang walang operasyon. Maaaring makaramdam ka ng pamamaga at stiffness habang nagre-recover. Karamihan sa mga tao ay bumabalik sa buong function sa loob ng sampung linggo. Dapat mong maramdaman na normal ang iyong kamay muli, na may kaunting epekto sa iyong pang-araw-araw na buhay o kalusugan.

Kung ang iyong fracture ay unstable o kinasasangkutan ng hinlalaki o index finger, maaaring irekomenda ng iyong surgeon ang operasyon. Tinitiyak nito na mananatili ang mga buto sa tamang posisyon. Karamihan sa mga pasyente ay nakakabawi ng mahusay na galaw at lakas ng hawak pagkatapos ng mga prosedurang ito. Dapat mong mag-expect na maramdaman mong nagiging mas malakas ang iyong kamay sa loob ng susunod na ilang buwan. Mahalaga ang mga follow-up visits upang suriin ang iyong pag-unlad.

Mag-ingat dahil may mga komplikasyon na maaaring mangyari. Humigit-kumulang isa sa bawat apat na open fractures (kung saan sira ang balat) ay maaaring kailanganin ng higit sa isang operasyon. Mas malaki ang tsansang ito kung malala ang sugat, pinisil, o nakaimpluwensya sa daloy ng dugo. Ang mga unplanned na reoperation ay nangyayari sa humigit-kumulang 8% ng mga metacarpal surgeries. Karaniwang kailanganin ang mga ito upang alisin ang hardware na nagdudulot ng discomfort, karaniwang sa loob ng dalawang buwan pagkatapos ng unang operasyon.

Ang stiffness ay isa pang karaniwang isyu. Ito ay apektado ang 43% ng mga unstable proximal phalanx fractures na ginagamutan ng mga plate at screws. Maaaring kailanganin mo ng karagdagang oras upang mabawi ang buong galaw. Ang mga sugat sa hinlalaki at index finger ay mas malaki ang tsansang kailanganin ng ikalawang operasyon kaysa sa ibang mga daliri.

Kung hindi ka makarating sa iyong follow-up sa isang buwan, maaaring hindi makapag-track nang maayos ng iyong surgeon ang iyong paggaling. Ang grupo ng mga pasyenteng ito ay madalas may ibang mga pang-araw-araw na sitwasyon kaysa sa mga dumadalo. Mangyaring panatilihin ang iyong mga appointment upang matiyak ng iyong surgeon na nasa tamang landas ka. Sa tamang pag-aalaga, karamihan sa mga tao ay gumagaling nang buo at bumabalik sa kanilang normal na mga gawain.

Kailan kumonsulta sa doktor

Kumonsulta sa iyong doktor kung mayroon kang patuloy na sakit na hindi gumagaling kahit pahinga, o kahinahinaan at kawalan ng katatagan sa iyong daliri. Humingi ng pagsusuri ng espesyalista kung ang iyong daliri ay nakakabit o biglang nababagsak, o kung ang mga sintomas ay nakakaapekto sa iyong pagtulog o trabaho. Ang ilang sugat ay nangangailangan ng mabilis na pagkilala upang bawasan ang mga komplikasyon. Halimbawa, ang humigit-kumulang isang-kapat ng mga bukas na fracture ng daliri ay nangangailangan ng higit sa isang operasyon. Ang pag-uulit ng operasyon ay lalong malamang kung mayroong sugat na dulot ng pagpiga o mga problema sa daloy ng dugo. Ang mga sugat sa hinlalay at hintuturo ay mas malamang na magdulot ng hindi inaasahang pag-uulit ng operasyon. Kung mayroon kang fracture ng metacarpal, hindi kailangan ang mga follow-up X-ray para sa karamihan ng mga fracture sa base at leeg ng ika-limang daliri. Gayunpaman, dapat kang dumalo sa iyong nakatakdang follow-up sa loob ng isang buwan upang matiyak ang tamang paggaling.